

Ludomir Bogacz

Aukcja jako sposób zawarcia umowy w prawie rzymskim

Streszczenie

Zadaniem pracy jest pogłębienie dotychczasowych badań nad aukcją w prawie rzymskim poprzez zbadanie prawnych aspektów dotyczących zawarcia umowy w konsekwencji przeprowadzonej aukcji.

Wybór tematu związany był ze stosunkowo niewielkim zainteresowaniem, jakie towarzyszy obecnie zagadnieniom dotyczącym związania ofertą złożoną podczas aukcji rzymskiej, okresu tego związania, a także kompetencji aukcjonera w zakresie odwołania aukcji, przesunięcia terminu jej przeprowadzenia, czy też udzielenia przybicia innemu oferentowi niż ten, który złożył ofertę najkorzystniejszą. Pomimo, iż wielu autorów w swoich pracach zajmowało się znaczeniem aukcji w rzymskiej praktyce obrotu, czy udziałem bankierów w kredytowaniu aukcji, to jednak kwestie dotyczące sytuacji prawnej aukcjonera i oferenta podczas aukcji nie doczekały się kompleksowego opracowania. Rozważania dotyczące tych kwestii prowadzone były jedynie na marginesie analizy innych zagadnień. Niniejsza praca stanowi próbę całościowego opracowania tej materii.

Nie licząc wstępu, zakończenia, wykazu źródeł i literatury oraz czterech załączników, praca podzielona jest na trzy rozdziały.

Pierwszy rozdział poświęcony został zagadnieniom związanym z genezą rzymskiej aukcji i jej historią. Analizie poddano występowanie aukcji w źródłach. W dalszej kolejności przedstawione zostały poszczególne typy aukcji publicznych. W tym rozdziale omówiona została także *addictio in diem* – instytucja o podobnym do aukcji celu gospodarczym, a także na koniec opisane zostały krótko pojustyniańskie dzieje aukcji.

Drugi rozdział poświęcony został przebiegowi procesu aukcyjnego, poczynając od ogłoszenia aukcji, poprzez jej otwarcie i licytowanie (składanie ofert), aż do udzielenia przybicia (*addictio*). Oprócz omówienia tych etapów rozdział obejmuje również zagadnienia związane z miejscem przeprowadzenia aukcji, dokumentowaniem aukcji, wnoszeniem zabezpieczenia należytego wykonania umowy, funkcjami wykonywanymi przez różne osoby w ramach procesu aukcyjnego, a także regulacjami w zakresie opodatkowania sprzedaży aukcyjnej.

W trzecim rozdziale znalazła się analiza kluczowych problemów badawczych postawionych w pracy, które dotyczą prawnych aspektów złożenia oferty i zawarcia umowy

w ramach aukcji. W tym zakresie praca stanowi próbę odpowiedzi na pytania, czy aukcjoner mógł przesunąć termin aukcji lub ją odwołać, czy mógł zawrzeć umowę z innym oferentem niż ten, który złożył najkorzystniejszą cenowo ofertę, czy oferent był związany ofertą, i wreszcie, czy oferta złożona na aukcji mogła zostać odwołana.